

Poznatky z krakovské Jagellonské knihovny [1]

Autor:

- [HOŠKOVÁ, Pavla](#) [2]

Číslo:

- [2022, ročník 31, číslo 4](#) [3]

Rubrika:

- [Ze zahraničí](#) [4]

Klíčová slova:

- [oborové vzdělávání](#) [5], [Polsko](#) [6]

Národní knihovna ČR získala na období 2021–2027 akreditaci Erasmus+ v oblasti vzdělávání dospělých. Cílem projektu je zlepšování znalostí zaměstnanců Národní knihovny ČR v oblasti online vzdělávání, zlepšování jejich jazykových znalostí a rozvoj inovačního vzdělávání v oblasti knihovnictví.

Do Krakova jsem v říjnu 2022 vyrazila v rámci [programu Erasmus+](#) [7]. Bylo pro mě příjemným překvapením, že se tato forma vzdělávání v rámci Evropské unie neorientuje pouze na studenty, ale i na odborné pracovníky vzdělávacích institucí.

Hned první den jsem zjistila, že být Češkou v Polsku se rozhodně vyplatí – především proto, že kromě akademické půdy knihovny nebylo vždy snadné se domluvit anglicky. Zkoušela jsem odchytnout dva nebo tři lidi, kteří byli očividně místní, s jednoduchou otázkou. Jak se dostanu tam či onam? Lidé ode mě jen zděšeně utíkali a gestikulovali, že neví. Nebo to zkusíte anglicky na paní v pekárně – ta nemůže utéct... Ovšem stejně si nepomůžete, protože nerozumí. Ale když promluvíte česky, rozzáří se jako sluníčko a podá vám přesně ten koláč, který chcete.

[8]
Dominantou Krakova je hrad Wawel

První dva dny v [Jagellonské knihovně](#) [9], tj. knihovně Jagellonské univerzity, byly ve znamení prohlídky různých oddělení. Dostala jsem se tak do akvizice, výpůjček, ale třeba i do skladů. Tam jsem si připadala jako obr Goliáš - se svými 176 cm jsem se cítila velmi stísněně, zato kolegyně, která skladníkům velí, si tu přede mnou pohopklávala jako by nic. To bude jistě součástí přijímacího řízení: „Hledáme skladníka do knihovny, výška nesmí přesáhnout 160 cm“.

[10]
Hlavní vchod do Jagellonské knihovny

[11]
Čítárna

Jako malá holka jsem si připadala při pohledu na (mnou tak nazvanou) horskou dráhu pro knihy. Kolejničky, po kterých jezdily malé vozíky s knihami, procházely doslova každým patrem knihovny. Místy běžely i po stropě, kde se vozíky obracely vzhůru nohama – knihy by se asi samy neudržely, přeci jen nemají mačky a cepín. Teď mě napadá, znáte restauraci, kde vám jídlo přiveze vláček? Zajímalo by mě, jestli to knihovníci okopírovali z gastronomického prostředí nebo tomu bylo naopak.

Další část programu zahrnovala návštěvu mně nejbližšího katalogizačního oddělení, kde jsem měla možnost si v praxi vyzkoušet práci v knihovním systému Alma. Kolegyně, která již byla na výjezdu v rámci programu Erasmus+ vícekrát, mi zajistila veškerý komfort potřebný k práci u počítače – kávu, vodu a sladkosti. Ukázala mi, jak Alma funguje, a také mi dala tipy na výlety v Krakově a okolí. Nemohla jsem ji zklamat a říct jí, že jsem v srdci organizátorka každým coulem a že o všech jejích tipech už dávno vím. Inu, asi proto mě přátelé překřtili na „kulturní referentku“ a na všech našich společných výletech spoléhají na to, že Pavla má plán A, plán B (když prší), plán C (kdyby náhodou).

Zjistila jsem, že katalogizační vzdělávání se v Jagellonské knihovně realizuje formou tříměsíčních kurzů, které probíhají jedenkrát ročně. Jsou určeny pouze pro knihovny spadající pod univerzitu a katalogizující v systému Alma. Na rozdíl od Národní knihovny ČR Jagellonská knihovna nevyužívá formu e-learningu ani další online možnosti vzdělávání katalogizátorů. Absolventi nicméně mají možnost kontaktovat lektory i po skončení kurzů. Mohou se zeptat na cokoli, s čím si během využívání znalostí z lekcí v praxi neví rady.

Abych nezapomněla na nejzajímavější místo z celé Jagellonské knihovny. „Paper clinic“, tedy laboratoř na odkyselování knih, byla zážitek hodným mých prvních pokusů z chemie na gymnáziu. Proces sám vypadá jednoduše, jen není nejlevnější. Asi proto je míst, kde se knihy zachraňují tímto

způsobem, pomálu.

[12]

Laboratoř na odkyselování knih

Představte si, že pověsíte několik knih za hřbet do malé konstrukce a tu celou i s knihami ponoříte do obrovského tanku. Ten je naplněn směsí oxidu hořečnatého dispergovaného v perfluoralkanu. Vypadá to, že knížky plavou, a nepoučenému knihovníkovi by při takovém pohledu mohly dosti cukat nervy. Je to nicméně promyšlené do detailu. Po jisté době se knihy vytáhnou a nechají vysušit ve vakuu. Poté se zváží, stejně jako se zvážily před samotným vložením do tanku. Proč? Aby si byli pracovníci jistí, že je kniha vysušená dostatečně, tj. nesmí vážit více. Proces funguje tak, že tekutá část suspenze, ve které byly knihy ponořeny, se vypaří a na knize zůstane jemný prášek. Ten čtenáři nepřekáží. Jak mi však sdělila kolegyně, sklo skeneru zůstává po digitalizaci tak zaprášené, že jej musí čistit několikrát denně a doma pak už na mytí oken ani nesáhne. Na tomto názorném příkladu vidíte, že odkyselování knih může zapříčinit úpadek úrovně úklidu v domácnostech knihovníků.

Takže suma sumárum – když se vám naskytne příležitost vyjet v rámci služební cesty kamkoliv do Evropy, proč byste nevjeli?

Erasmus+ má řadu výhod. Zde vám dávám pouze malou ukázkou, abych Vás trošku navnadila a snad Vám i nasadila brouka do hlavy. Třeba také budete chtít někam vyrazit.

Posunete se dál nejen v oblasti vzdělání a nových zkušeností, které můžete využít ve své práci. Posílíte také své interpersonální dovednosti a žádné lekce v cizím jazyce vás nepocvičí tak jako čas strávený v cizí zemi. Navíc se dostanete do míst, která by vás co se týče dovolené třeba ani nenapadla. A jistě ne na posledním místě je ochutnávání místní kuchyně. Dát si pirohy čtyřikrát do týdne není vůbec přehnané, že?

Pokud tedy budete mít možnost vyjet, zkuste to, však oni vás tam v Evropě neukousnou!

Autorkou fotografií je Pavla Hošková z Národní knihovny ČR.

[13]

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-4/poznatky-z-krakovske-jagellonske-knihovny>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-4/poznatky-z-krakovske-jagellonske-knihovny>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/hoskova-pavla>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-4>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/ze-zahranici>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/oborove-vzdelavani>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/polsko>
- [7] <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs>
- [8] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1012/hoskova1.jpg>
- [9] <https://bj.uj.edu.pl/>
- [10] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1012/hoskova4.jpg>
- [11] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1012/hoskova2.jpg>
- [12] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1012/hoskova3.jpg>
- [13] https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1012/erasmus_plus_logo_zmensene.png